

виходячи із завдань подолання наслідків фінансово-економічної кризи, забезпечення ефективності функціонування банківської системи країни та економічного розвитку країни у перспективі.

Література:

1. Ковальчук В.М. Економічна теорія: курс лекцій / В.М. Ковальчук. – Тернопіль, 2013. – С. 191-192
2. Центральні банки [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://pidruchniki.com/10820310/finansi/tsentralni_banki

Юрій ФЕДАК

студент факультету фінансів

Тернопільський національний економічний університет

Науковий керівник:

викладач кафедри банківської справи В.Я. Рудан

ПЕРСПЕКТИВИ ВПРОВАДЖЕННЯ ІНФЛЯЦІЙНОГО ТАРГЕТУВАННЯ В УКРАЇНІ

Кожен із нас розуміє, що забезпечення стабільного рівня цін є однією із основних функцій центральних банків багатьох країн, що свідчить про їх відповідальність за забезпечення сталого економічного зростання, створення стабільного середовища для підприємницької діяльності.

У 2014 році в Україні активізувалась дискусія щодо необхідності змін у грошово-кредитній політиці, зокрема переходу до таргетування інфляції. При цьому різними дослідниками наводиться багато аргументів як на користь нового монетарного режиму, так і проти нього. Це зумовлює актуальність дослідження потенційних переваг та недоліків інфляційного таргетування для економіки України. Метою даного дослідження є визначення позитивних сторін, яких б досягла наша країна завдяки впровадженню інфляційного таргетування, а також певних недоліків його впровадження.

Щоб визначити вигоди інфляційного таргетування в нашій країні, нам обов'язково потрібно звернутися до зарубіжного досвіду інших країн. Такий процес як таргетування інфляції (ІТ) як механізм стабілізації і підтримання внутрішньої вартості національної валюти провадиться вже понад 20-ти років, а вперше був запроваджений в Новій Зеландії у 1990р. На сьогодні цей монетарний режим використовує більше 30-ти країн світу. Кожна з країн запроваджувала режим ІТ з різними показниками інфляції в країні, зокрема найбільший показник на момент впровадження режиму був в Перу – 43%, Чилі– 29%, а з найнижчим показником запровадили режим ІТ такі країни як Таїланд - 1,5%, Швейцарія – 2%, Швеція – 3% .

Чилі, яка мала досвід гіперінфляції, запровадила режим ІТ у 1991 році, коли рівень інфляції становив 28% на рік. Протягом 10-річного перехідного періоду, який супроводжувався низкою економічних та соціальних реформ, інфляцію було знижено до 3%. Починаючи з 2002 року в Чилі перейшли до повного ІТ з цільовим діапазоном 2-4%. Україна також має досвід

гіперінфляції, як і Чилі. У Польщі перехідний період тривав 6 років. За цей час було успішно проведено економічні реформи, що дозволило знизити інфляцію з 11,7 до 1,5-3,5%. При цьому ВВП у цих країнах зростає щороку в середньому на 6 і 5% відповідно.

Оскільки, Національним банком України затверджений ринковий метод курсоутворення національної грошової одиниці, головним напрямом регуляції рівня цін в країні має стати політика підтримання низького і стабільного рівня інфляції. Вирішення цього завдання доцільно здійснювати за допомогою впровадження найбільш ефективного режиму грошово-кредитної політики – політики інфляційного таргетування, яка передбачає чіткі цілі, зрозумілі механізми їх досягнення, передбачувані рішення щодо монетарної політики. Політика інфляційного таргетування успішно впроваджена в 27 країнах світу, більшість з яких – країни, що розвиваються. Передумовами ж для її впровадження в Україні мають стати: достатня незалежність НБУ; наявність режиму керованого плаваючого валютного курсу; достатній рівень розвитку банківської системи; наявність нормативних та організаційних механізмів координації грошово-кредитної та фіскальної політики; наявність інфраструктури фінансових ринків, зокрема ринку державних цінних паперів; достатній рівень міжнародних резервів; достатній рівень монетизації економіки.

Експерти Міжнародного валютного фонду стверджують, що Україні, з урахуванням її економічно нестабільної ситуації, потрібно виконати низку умов для переходу до політики інфляційного таргетування, а саме: інституціональна незалежність центрального банку; високий рівень кваліфікації аналітиків та надійна статистична база, оскільки для використання режиму таргетування інфляції необхідно мати можливість достовірно її прогнозувати; досконала структура економіки в країні, яка використовує політику таргетування інфляції: ціни мають бути вільними, економіка має бути вільною від коливань цін на експорт сировини та валютного курсу, а також мінімальний рівень доларизації; розвинена фінансова система, для забезпечення стабільності якої необхідно мати стійку банківську систему і розвинений фінансовий ринок.

На нашу думку, комплекс заходів, спрямованих на підвищення ефективності впровадження режиму інфляційного таргетування в Україні, доцільно запроваджувати в чотири етапи.

Перший етап. Стабілізація та підтримка макроекономічної та фінансової ситуації в країні; реорганізація координації між цілями фіскальної та монетарної політики; поліпшення банківського нагляду у сфері кредитування пов'язаних осіб та капіталізації банків; удосконалення діючого міжбанківського ринку кредитування з метою підвищення його ліквідності та прозорості.

Другий етап. Проведення структурних реформ, спрямованих на посилення антимонопольної політики, та повномасштабної дерегуляції економіки.

Третій етап. Сприяння розвитку внутрішніх фінансових ринків через лібералізацію валютного ринку та кардинальні перетворення на грошовому та фондовому ринках, що дасть змогу НБУ ефективно впливати на економічні показники за допомогою інструментів грошово-кредитної політики.

Четвертий етап. Удосконалення діяльності та функцій Національного банку України за наступними напрямками: розширення вибору інструментів та їх поліпшення для здійснення грошово-кредитної політики; підвищення ролі прогнозування в діяльності НБУ на макрорівні; зміни в процесі прийняття рішень з монетарної політики.[4]

Рис. 1. Можлива еволюція монетарного режиму в Україні

А також потрібно виділити певні переваги і недоліки щодо встановлення режиму інфляційного таргетування:

Переваги:

1) на відміну від фіксованого валютного курсу, інфляційне таргетування дозволяє сконцентрувати монетарну політику на внутрішній ситуації та відповідати на внутрішні шоки;

2) встановлення чіткої інфляційної цілі збільшує відповідальність центрального банку і таким чином мінімізує вплив уряду на монетарну політику;

3) у випадку невдачі монетарної політики, економічні втрати за режиму таргетування інфляції нижчі, ніж за інших режимів;

4) інфляційне таргетування дозволяє швидше та надійніше обмежити інфляційні очікування.

Недоліки:

1) інфляційне таргетування призводить до зростання волатильності валютного курсу, а отже – до фінансової нестабільності;

2) інфляційне таргетування, з одного боку, надто жорстке, оскільки зобов'язання будь-якою ціною досягнути поставленої інфляційної цілі може призвести до негативного впливу на економічне зростання. З іншого ж боку, інфляційне таргетування дає занадто багато свободи центральному банку – це протилежний крайній випадок, який передбачає право центрального банку на власний розсуд вирішувати, коли повертати інфляцію у запланований проміжок, а також право змінювати інфляційну ціль не додає надійності цій інституції.

Отже, підсумовуючи вище сказане, інфляційне таргетування – це система монетарного устрою, яка характеризується проголошенням офіційної цілі щодо інфляції на середньострокову перспективу та розумінням, що низька і стабільна

інфляція є основною ціллю монетарної політики у довгостроковому періоді. Аналізуючи досвід зарубіжних країн, ми бачимо що завдяки цьому механізму багато країн подолали гіперінфляцію та стабілізували свою економіку, що є вагомим чинником для переконання в позитивній перспективі такого процесу.

Однак, на наш погляд, в Україні на сьогоднішній день, не має передумов для впровадження інфляційного таргетування в Україні, оскільки не має достатнього рівня суспільної довіри до влади і до банківських установ, в бізнесі панують негативні ділові очікування, а основним чинником стабілізації інфляційних процесів в державі залишається валютний курс. Тому перспективи ефективного режиму інфляційного таргетування в Україні є примарними, а тенденції його впровадження є згубними для національної економіки.

Ірина ШАСТКІВ

студент факультету фінансів

Тернопільський національний економічний університет

Науковий керівник:

викладач кафедри банківської справи В.Я. Рудан

КООРДИНАЦІЯ ФІСКАЛЬНОЇ ТА МОНЕТАРНОЇ ПОЛІТИКИ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

Стабільність фінансової системи України та динаміка темпів економічного розвитку були порушені дестабілізуючим впливом кризових явищ декількох останніх років. Вітчизняна економічна система вимагає виважених підходів до макроекономічного регулювання.

Тому, на сучасному етапі економічного розвитку України важливим завданням є забезпечення взаємодії в діяльності Уряду, Національного банку України. А саме, координація фіскальної та монетарної політики повинна полягати у забезпеченні стабільних темпів економічного зростання, цінової стабільності, відповідного рівня зайнятості, вирівнювання платіжного балансу, збільшення доходів населення [1, ст.210].

Координація бюджетно-податкової та грошово-кредитної політики держави за своєю суттю є функціональною проблемою, яка полягає у взаємоузгодженні дій суб'єктів бюджетної та монетарної влади, що спираються на певні повноваження, зафіксовані законами, нормативно-правовими актами і правилами [2, ст.566]. А саме, фіскальна та монетарна політика є скоординованою тоді, коли їх цілі є не суперечливими та спільними, а дії узгодженими.

Взаємодія фіскальної і монетарної політики це система прямих та опосередкованих взаємозв'язків на рівні значень цільових векторів фіскальної та монетарної політики і на рівні операційної діяльності уповноважених регуляторних органів, що супроводжується проведенням інституційних і процедурних заходів із періодичним повторенням, враховуючи динамічність економічних процесів.